

Woli 02.09.2022
Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
RADA DYSCYPLINY NAUKI MEDYCZNE
Zastępca przewodniczącego
M. Podhorska-Okolow
prof. dr hab. Marzenna Podhorska-Okolow

Prof. dr hab. med. Tomasz Wolańczyk
Klinika Psychiatrii Wieku Rozwojowego
Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego
Ul. Żwirki i Wigury 63a
02-091 Warszawa

Uniwersytet Medyczny
we Wrocławiu

RPW/13561/2022 P
Data: 2022-08-31

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
BIURO RADY DYSCYPLINY
NAUKI MEDYCZNE

wpl.
dnia 31-08-2022

L. dz. RN-BM/ 1380

Ocena osiągnięcia naukowego oraz aktywności naukowej dr med. Moniki Szewczuk-Bogusławskiej

Dr med. Monika Szewczuk Bogusławska uzyskała w 1996 roku dyplom lekarza na AM we Wrocławiu, w roku 2000r. dyplom I stopnia specjalizacji w dziedzinie psychiatrii, w 2006 roku dyplom specjalisty psychiatrii zaś w 2011 dyplom specjalisty w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, jest więc znakomicie i wszechstronnie wykształconym klinicystą. Już w 2005 roku uzyskała tytuł doktora nauk medycznych w macierzystej uczelni na podstawie rozprawy doktorskiej „Badanie szybkości oksydacji sparteinowo-debryzochinowej u pacjentów z zaburzeniami depresyjnymi”.

Ocena osiągnięcia naukowego.

Przedstawione do recenzji osiągnięcie jest cyklem trzech powiązanych tematycznie oryginalnych artykułów o łącznym współczynniku oddziaływania $IF = 10.079$, któremu to cyklowi autorka nadała wspólny tytuł „Samouszkodzenia niesamobójcze i zachowania samobójcze u dzieci i młodzieży” Prace wchodzące w skład osiągnięcia zostały opublikowane w latach 2018-2021.

Bardzo wysoko oceniam temat dzieła. Dotyka ona zupełnie podstawowego problemu psychiatrii dzieci i młodzieży. Zdecydowana większość pacjentów przyjmowanych obecnie do oddziałów psychiatrii dziecięcej i młodzieżowej to pacjenci z samouszkodzeniami i zachowaniami samobójczymi, a paradoksalnie, ten zasadniczy problem kliniczny współczesnej psychiatrii ale także zdrowia publicznego nie znajduje wystarczającego odzwierciedlenia w badaniach. Tym ważniejsze, że dr Szewczuk-Bogusławska zajęła się w sposób wysoce kompetentny tym zagadnieniem, zwłaszcza biorąc pod uwagę, że skupiła się nad szczególnie trudną do badania i często pomijaną w psychiatrii grupą dzieci i młodzieży z zaburzeniami

zachowania. Na szczególne podkreślenie zasługuje także moim zdaniem spójność i konsekwencja cyklu, świadcząca o jasnym ukierunkowaniu aktywności naukowej habilitantki. Już pierwsza praca cyklu „*Assessment of the frequency criterion for the diagnosis of non-suicidal self injury disorder in female adolescents with conduct disorder*” odnosi się do niezwykle istotnego klinicznie i naukowo zagadnienia samouszkodzeń niesamobójczych. Wprowadzenie tej diagnozy w klasyfikacji DSM5 było olbrzymim postępem klinicznym, jednak, jak w przypadku każdej nowej jednostki nozologicznej, konieczne jest wnikliwe badanie czułości i swoistości zaproponowanych kryteriów diagnostycznych. Praca dotyczyła dużej, bo blisko 200 osobowej grupy dziewcząt z zaburzeniami zachowania. Na podkreślenie zasługuje, że połowa badanych dokonała w okresie roku przed badaniem samouszkodzeń, co samo w sobie wskazuje na znaczenie problemu. Oryginalnym i cennym osiągnięciem jest stwierdzenie, że wymieniona w kryteriach częstość samouszkodzeń w ostatnim roku może być zbyt niska i prowadzić do nad rozpoznawania, czego konsekwencją było zaproponowanie na podstawie analizy towarzyszącej psychopatologii wyższego punktu odcięcia.

Kolejna praca „*Assessment of the association between non-suicidal self-injury disorder and suicidal behaviour disorder in females with conduct disorder*”, będąca twórczą kontynuacją poprzedniej, poszerza widzenie problemu o poszukiwanie związków samouszkodzeń z zachowaniami samobójczymi i badanie relacji samouszkodzeń z nieistniejącą jeszcze ale postulowaną kategorią diagnostyczną, jaką jest zaburzenie samobójcze. Należy podkreślić, że brak diagnozy dotyczącej zachowań samobójczych jest jednym z największych paradoksów współczesnej psychiatrii (zarówno dorosłych, jak i dzieci i młodzieży), biorąc pod uwagę iż najczęstsza przyczyna hospitalizacji psychiatrycznej dzieci i młodzieży oraz jedna z najczęstszych przyczyn zgonów w tej grupie wiekowej nie stanowi osobnej kategorii diagnostycznej. Badanie przeprowadzono w tej samej grupie pacjentek co poprzednie, lecz poszerzono o ocenę zachowań samobójczych. Związki samouszkodzeń z zachowaniami samobójczymi są przedmiotem licznych dyskusji i fakt zwrócenia uwagi na istotne powiązanie częstych samouszkodzeń z zachowaniami samobójczymi jest unikalnym i niezwykle cennym odkryciem stanowiącym przyczynek do planowania działań profilaktycznych i interwencji terapeutycznych.

Trzecia praca cyklu „*Self injuries and their functions with respect to suicide risk in adolescents with conduct disorder: Findings from path analysis*” kontynuuje wątki badawcze opisane w poprzedniej pracy, poszerzając grupę badaną również o chłopców z zaburzeniami zachowania i skupia się na analizie funkcji samouszkodzeń w odniesieniu do ryzyka zachowań samobójczych. Bardzo wysoko oceniam zamysł pracy, gdyż wychodzi poza typową dla

klasyfikacji warstwę opisu zjawiska, próbując głębiej wniknąć w jego przyczyny i funkcje objawu. Pozwoliło to na zwrócenie uwagi na fakt, że samouszkodzenia mogą mieć funkcje zapobiegania samobójstwu oraz funkcje testowania rzeczywistości, co ukierunkowuje dalsze badania w kierunku pomieszczenia samouszkodzeń w spektrum zaburzeń posttraumatycznych. Bardzo wysoko oceniając nowatorstwo badań dotyczących pozornie dobrze znanego fenomenu, chciałem jednak zwrócić uwagę na ograniczenia, których autorka jest w pełni świadoma, z których zasadniczym jest przeprowadzenie badania w specyficznej grupie pacjentów jaką są osoby przebywające w ośrodkach socjoterapeutycznych, co oczywiście rodzi pytania o możliwość generalizacji uzyskanych wyników na populację ogólną, zwłaszcza biorąc pod uwagę, że umieszczenie w ośrodku jest często wyznacznikiem nie tylko nasilenia psychopatologii lecz także dysfunkcji systemu rodzinnego.

Podsumowując, osiągnięcie naukowe stanowiące podstawę ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr med. Moniki Szewczuk-Bogusławskiej jest ambitnym zamierzeniem badawczym dotyczącym interesujących i ważnych klinicznie zagadnień. Nieliczne niedociągnięcia tej pracy nie obniżają jej wartości, co pozwala na w pełni pozytywną jej ocenę i uznanie za odpowiadającą wymogom stawianym osiągnięciom habilitacyjnym.

Ocena dorobku naukowego

Dorobek naukowy habilitantki jest bogaty, a biorąc pod uwagę, że jest ona czynnym i cenionym w środowisku klinicystą, ordynatorem oddziału i konsultantem wojewódzkim pozwalam sobie stwierdzić, że na gruncie psychiatrii dzieci i młodzieży bardzo bogaty. Obejmuje on poza 3 pracami oryginalnymi wchodzącymi w skład cyklu 14 prac oryginalnych, 11 prac przeglądowych, 2 publikacje kazuistyczne oraz 1 list do redakcji.

Łączna wartość bibliometryczna dorobku wynosi $IF=40,958$, $MNiSZW=879$. Przed uzyskaniem stopnia doktora nauk medycznych $IF=0,947$, $MNoSZW=37$, jak więc widać zdecydowana część jej dorobku powstała po doktoracie. Prace kandydatki były cytowane 154 razy co wskazuje na szeroki oddźwięk jej aktywności naukowej w środowisku. Odzwierciedla to, moim zdaniem odpowiednia dla osoby ubiegającej się o habilitację, wartość Indeksu Hirscha, który wynosi 6.

Główne dziedziny badań, którym poświęcała uwagę kandydatka to w początkowym etapie kariery naukowej zagadnienia farmakogenetyki, ukoronowaniem tego kierunku badawczego było współredagowanie cenionej monografii „Farmakogenetyka w psychiatrii”. Kolejnym

obszarem były zagadnienia medycyny psychosomatycznej i psychiatrii konsultacyjnej, chciałbym zwrócić szczególną uwagę na bardzo ciekawe i cenne poznawczo prace dotyczące psychopatologii osób z zespołem jelita drażliwego oraz omdleń.

Kolejny obszar poszukiwań badawczych habilitantki to już obszar psychiatrii dzieci i młodzieży, a zwłaszcza zagadnienia zaburzeń zachowania, samouszkodzeń, którym poświęciła kilka prac, a których kontynuującą był cykl publikacji stanowiących opisane już wcześniej osiągnięcie naukowe.

Dr med. Monika Szewczuk-Bogusławska wykazała się istotną aktywnością naukową o znaczeniu ponadlokalnym, czego dowiodła podczas licznych współprac badawczych z uczelniami z Australii i Szwecji oraz na gruncie krajowym współpracą z naukowcami z innych uczelni wrocławskich.

Na uwagę zasługuje zaangażowanie habilitantki w tworzenie okazji do wymiany poglądów i przedstawiania wyników badań naukowych, czego wyrazem było współorganizowanie przez nią wielu lokalnych i ogólnopolskich konferencji naukowych.

Podsumowując, dorobek naukowy dr med. Moniki Szewczuk-Bogusławskiej jest bogaty, konsekwentny, ważki poznawczo i moim zdaniem zdecydowanie spełniający wymogi stawiane dorobkowi osoby ubiegającej się o tytuł doktora habilitowanego nauk medycznych. Na podkreślenie zasługuje fakt, że znacząca większość jej dorobku to prace oryginalne, często o nowatorskim charakterze, dotyczące ważkich klinicznie a nieczęsto podejmowanych zagadnień.

Ocena dorobku dydaktycznego

Aktywność dydaktyczna dr med. Moniki Szewczuk - Bogusławskiej wydaje się znaczna. Prowadzi już od 24 lat zajęcia z psychiatrii i psychiatrii dzieci i młodzieży dla studentów początkowo Akademii Medycznej we Wrocławiu a następnie UM im. Piastów Śląskich, pozostając wierna macierzystej Katedrze. Na uwagę zasługuje jej wkład w rozwój młodej kadry naukowej - była ona promotorem pomocniczym 3 prac doktorskich.

Chciałbym również zwrócić uwagę na zaangażowanie kandydatki w proces nauczania podyplomowego, o czym świadczy fakt wykładania na kursach szkolenia podyplomowego lekarzy i pielęgniarek, w tym bycie kierownikiem 5 kursów z zakresu psychiatrii dzieci i młodzieży dla osób specjalizujących się w pediatrii i medycynie ratunkowej. Wyrazem uznania dla jej doświadczenia dydaktycznego, było przyznanie jej Medalu Komisji Edukacji Narodowej.

Podsumowując, dr Szewczuk-Bogusławska ma wystarczający dorobek dydaktyczny aby - zdaniem piszącego te słowa - ubiegać się o stopień doktora habilitowanego nauk medycznych.

Proces oceny kandydata do stopnia doktora habilitowanego obejmuje ocenę osiągnięcia naukowego oraz aktywności naukowej Kandydatki. Biorąc pod uwagę wieloraką, cenną aktywność naukową kandydatki, jej bogaty dorobek, aktywność na polu organizacji życia naukowego i popularyzacji nauki, znaczące doświadczenia i zaangażowanie dydaktyczne, interesujące, spójne i ważne poznawczo osiągnięcie naukowe, całościowa ocena jej kandydatury wypada niezwykle pozytywnie, co pozwala mi wnioskować do Wysokiej Rady Dyscyplin Nauk Medycznych Uniwersytetu medycznego im Piastów Śląskich o dopuszczenie kandydatki do kolejnych etapów postępowania habilitacyjnego.

Warszawa, 19. Sierpnia 2022.

KIEROWNIK
Kliniki Psychiatrii Wieków Rozwojowych
Tomasz Wolańczyk
Prof. dr hab. n. med. Tomasz Wolańczyk